

Mai 2022
nr. 117

Pauluse Kiri

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tartu Pauluse koguduse kuukiri

Kaader filmist

„Aken igavikku”

18. aprillil jõudis Tartu Pauluse kiriku krüptis esmakordselt vaatajate ette dokumentaalfilm „Aken igavikku”. 35 minutiga võtab film kokku kahe uue maali sünniloo. Filmi autorid on Hõbe Ilus ja Mihkel Oksmann.

Kui 17. jaanuaril 2021 seisis kunstnik Aapo Pukk koguduse ees ja üheskoos palusime Jumala õnnistust sellele tööle, mille juurde ta asus, siis pärast jumalateenistuse lõppu küsis ajalehe Eesti Kirik toimetaja Kätlin Liimets, kas me maalide valmimise käiku ka

kuidagi jäädvustame? Jah, pilti olime teinud, filmi aga mitte. Aga ju võiks.

Filmi esitlusel meenutas Hõbe, et kui ta laps oli, siis Aapo maalits temast portree, kuid kahjuks viisid vargad pildi minema. See kummalisevõitu isiklik kogemus tekitas temas huvi filmida uute maalide sünnilugu.

Filmi esitlusel olid kohal ka kunstnik Aapo Pukk ja tema abikaasa Helge.

Taas on võimalik filmi vaadata Tartu Pauluse kiriku krüptis **25. mail 2022** kell 17.30, sissepääs tasuta.

Uus raamat tõlgitud Basilea Schlink'ilt

Ema Basilea Schlink (2004 – 2001) oli Evangeelse Mariaõeskonna rajaja ja juht Darmstadtis, Saksamaal. Ta on kirjutanud üle saja raamatu, mis on tõlgitud enam kui kuuekümnesse keelde. Vaimulike mõtiskluste kogu „**Kõik Talle**” esitab küsimuse: mis oli esimese põlvkonna kristlaste jõu saladus? Mis pani neid tunnistama oma usku valitsejate ees, minema julgelt vastu raskustele, kannatustele ja isegi surmale ning kandma head sõnumit omaaegse maailma äärteni?

Raamatupood 20

1. märtsil 20. aastapäeva pidanud Pauluse Raamatupoodi teatakse küll kõigis kirikutes ja kogudustes üle Eesti, kuid kirikusse mitte kuuluvate inimeste seas pakub omapärane pood jätkuvalt meeldivat avastamisrõõmu.

28. märtsil tutvustas kauplust Tartu Postimees artikliga „Hea äriavaistuga vaimulik käib kaubareisil Poolas”

Seejärel külastas raamatupoodi ka ETV saade „Ringvaade”, mis läks eetrisse 14. aprillil.

Arusaadavalt on avalik tähelepanu toonud poodi palju uusi huvilisi.

Eluringikeskus pidas sarikapidu

1. aprillil tähistas Eluringikeskus sarikapeoga ehituse edenemist. Ühes hoones leiavad tulevikus koha nii kristlik lasteaed kui vanadekodu.

Mõte sündis vajadusest leida uus sisu hoonele, kus seni asus Kõrgem Usuteaduslik Seminar. Pärast seminari kolimist Tallinna kaaluti isegi hoone müüki, kuid nüüd ehitatakse seda suuremaks. Väikeinvestorina osaleb ettevõtmises ka Pauluse kogudus.

Juba praegu on huvi Eluringikeskuse vastu suur. „Järjest laekub uusi taotlusi, vestleme tööle soovijatega ja võtame ühendust elama tulijatega,” ütles keskuse juhataja Ines Kerikmäe.

Projektijuht Henri Lehtsaar tänas peatöövõtjat KRC Ehitus ja ehitajaid. Eluringikeskus plaanib ukseid avada käesoleva aasta sügisel.

Kirik Jõgeval võtab ilmet

Jõgeva kiriku vundament on valmis, mõned müüridki laotud ning aprillis paigaldati esimesed liimpuitkaared. Uus pühakoda võtab ilmet.

Esimesed sammud Jõgevale kiriku ehitamiseks tehti juba 1931. aastal, kui kohalik taluperemees Arnold Leihberg lubas kinkida krundi. Viis aastat hiljem kordas lubadust talu uus omanik Johan Riives. Paraku jõudis sõda kiriku ehitusest ette. Nõukogude ajal ehitati krundile veetorn.

1997. aastal ehitati endine lastesõim ümber kogudusemajaks, kus praegu-seni jumalateenistusi peetakse.

Riigikogu liige Aivar Kokk julgustas kogudust ehituse juurde asuma. 2016 valmis eskiisprojekt, millel veetorni kujutati juba kirikutornina. Töö algas 2019. a. ja peapiiskop Urmas Viilma pühitses torni 20. detsembril 2020. a. Praegu on kiriku ehitus täies hoos.

Meeli Pärtelpoeg: mina armastan mikrofone ja mikrofoniid armastavad mind

Elu jooksul koguduse eri töövaldkondades kaasa tegutsenud Meeli Pärtelpoeg juhib nüüd meeskonda kiriku tehnikaruumis.

Millises kodus sa kasvasid?

Olin peres ainus laps. Ühtpidi oli see tore, sest kogu tähelepanu ja hoolitsus oli suunatud vaid minule üksi. Teisalt aga oleksin ikka väga tahtnud endale venda või õde, kellega kõike jagada ja kellega koos suureks kasvada. Aga kasvasin just sedasi, omaette mängides. Minu vanemad lahutasid, kui olin viiene ja nii sai minu pere veel väiksemaks. Olime vaid mina ja ema. Isaga kontakt katkes. Ema käis kahe kohaga tööl, et rahaliselt toime tulla. Hakkama saime, ehkki raske oli. Ema hoidis ja hoolis. Lapsena oli mu tervis üpris kehv. Neid tunde, mil ema mind haigevoodel valvas, ei suuda kokku lugeda. Vahel tundus, et see kibe rohi, mida arst lapsele kirjutas, polnudki nii tõhus, kui oli ema pai. See aitas alati. Sain alati olla koos emaga ja rääkida kõigest, mis südamele. Ehkki emal oli alati kiire, leidis ta minu jaoks aega. Olemasolemine... Minu meelest on see suurim, mida lähedastele pakkuda saab. Ema suutis ja oskas olla alati minu jaoks olemas. Olen talle selle eest väga tänulik.

Teine väga oluline inimene lapsepõlves oli emapoolne vanaisa. Tema oli minu suur eeskuju teejuht. Tema kaudu kasvasin muusikasse, mis on siiani üks minu suur armastus. Ta mängis mitmeid pille ja ühel hetkel oli ka minul pill süles. Koos mängimised on siiani mälestustes. Vanaisa oli minu vaimne „majakaks”. See elutark ja usklik mees oskas alati rääkida õigel ajal õigeid asju. Polnud küsimust, mis poleks leidnud vastust ega olukorda, mis poleks leidnud parimat lahendust. Kahjuks lahkus ta, kui olin teismeline. See oli valus lahkumine. Hiljem olen palju mõelnud, mida kõike ma temaga veel rääkida oleksin tahtnud, milliseid mõtteid ja tundeid jagada... Ent olen

tänulik sellegi aja eest, mil mul oli õnn olla sellise vanaisa lapselaps.

Minu praegune pere – tütar on juba täiskasvanud ja elab eraldi. Kuid see ei sega meil tihedalt suhtlemast. Igapäevased telefonikõned ja sagedased koosolemised on elu loomulik osa. Lapse isaga oleme lahutatud juba aastaid tagasi, ent perena suhtleme edasi. Ta on jätkuvalt mu lapse isa, sõber ja mõttekaaslane. Perena saame sageli kokku ja võtame koos midagi ette. Ja see on tore. Siis ei ole ju tähtis, kes kus elab. Peamine, et üksteist hoitakse ja üksteisest hoolitakse.

Kuidas sa leidsid Jumala?

Jumal on minu elus olnud sünnist saati. Lapsena ei saanud ma küll tihti kirikusse, ent kodus rääkisime ikka Jumalast ja palvetamine oli päeva loomulik osa. Muidugi kuulus nende juttude juurde ka manitsus, et ma need tunded ja teadmised muu maailma eest varjul hoiaksin, sest pole hea oma meelsust näiteks koolis avaldada. Ega ma teinudki seda. Lihtsalt olin natuke teistmoodi, oktoobrilaps ei olnud, pioneer samuti mitte. See tekitas kõigis hämmeldust ja mõistamatust, et miks ometi, kõik teised ju olid... Tolleaegne ideoloogia, mis tuli väljast, tekitas minus ikka küsimusi.

Nendele küsimustele sain alati selgitusi kodust. Olin kuulekas koolilaps, kes kuulis ja teadis kõike, mida oli vaja teada, aga mõtles enamasti sootuks teistmoodi. Vahel ikka käisin salaja kirikus ka. Mul olid pikad juuksed. Peitsin patsi mantli alla ja läksin, hing natuke hirmul, et äkki keegi näeb ja sellest tuleb pahandus. Õnneks pahandust ei tulnud. Aga kirikus oli hea käia. On siiani.

Oled kauaaegne Pauluse koguduse liige, õieti sünnist saadik. Mida see kogudus sulle tähendab?

Pauluse kirik on minu kodu ja kogudus on minu pere. Korrapäraselt hakkasin Pauluse kirikus käima noore täiskasvanuna. Sain leeriõnnistuse ja see oli mu elu kõrghetk. Nii lähedal Jumalale ja nii hoituna ei olnud ma end varem veel kunagi tundnud. Isiklik kontakt taevase Isaga sai kinnitatud ja see oli kirjeldamatu tunne. Siis kirikus käies panin tähele, et noori inimesi on kirikuliste seas väga vähe. Mõtlesin, et see võiks muutuda. Läksin õpetaja Tammuri jutule sooviga midagi kiriku heaks teha. Minust sai praostkonna noorteujuht. Vist küll peamiselt sellepärast, et kedagi oli sinna vaja panna. Sattusin õigel ajal õiges kohas olema. Aga

noori tuli kirikusse. Meil tekkis väike noorterühm, kes kiriku juures ja vahel ka kodudes koos käis. Uurisime Piiblit, laulsime, palvetasime. Vaimseks juhiks oli meil tol ajal Pauluse koguduse praktikant Enn Auksmann. Ühine usus kasvamine. Need laulud helisevad siiani hinges. Hiljem viis elu mind mõneks ajaks Pauluse kogudusest eemale. Vaid mõni aasta ja olin tagasi. Pauluse koguduses olid uued ajad. Õpetajaks oli tulnud Joel Luhamets. Oli rõõm tulla tagasi koju.

Sa teed pühapäeviti sageli kiriku tehnikaruumis ülekannet. Kuidas sealt jumalateenistus paistab?

Aastaid tagasi läksin kord õpetaja Kristjan Luhametsa jutule ja muu hulgas avaldasin mõtte, et küll oleks vahel hea tulla kirikusse nii, et Jumalale lähedal, aga rahvast ümber palju ei ole. Siis ei osanud ma aimatagi, mis Jumalal minu jaoks varuks on.

Juba mõned aastad olen tegutsenud Pauluse tehnikatoas koos armsate õdede ja vendadega, kellega koos jagame ühist kirge tehnika vastu. Teeme igal pühapäeval ja suurematel pühadel ülekandeid jumalateenistustest Pauluse kirikus. Inimesed üle maailma saavad jälgida ja ka järele vaadata meie teenistusi You Tube ja Facebooki kaudu ning kuulata ülekannet Pereraadiost. See on väga õnnistav tunne, kui tead, et keegi, kes peab jääma koju ega saa tulla kirikusse, ei jää ometi ilma, vaid saab osa koguduse tööst ja osadusest ning et just meie tohime sellele kaasa aidata.

Aga jah, tulles tagasi kunagise mõtte ja soovi juurde... Tehnikatuba ongi ju see: olen paljude ekraanide läbi nii lähedal ja rahvast minu ümber pole palju, vaid üks või kaks inimest.

Paljud tunnevad sinu häält Pere-raadio eetri kaudu. Kuidas sattusid raadiosse ja miks see sind paelub?

Raadioga olen seotud ammu. Minu esimene raadioetri kogemus oli Tartu Kuku raadio, kus töötasin pea-aegu aasta uudistetoimetajana. Sealt sai alguse mu kiindumus raadiotöö vastu. Ja kui pakuti võimalust proovida tööd Pereraadio hommikutegijana, ei kõhelnud ma hetkekski. Raadio koos stuudio, mikrofonide, toimetuse ruumide ja fonoteegiga – see kõik oli minu hingele, lisaks kristlik sisu. Mul on olnud õnn Pereraadios toimetada juba aastaid. Praeguseks olen nädala-

vahetuste hommikutegija. Minu häält võib raadios kuulda laupäeval ja pühapäeval väikestviisi terve päeva jooksul. Teen ka luulesaateid ja veel ühtteist seal. Pereraadios on samuti minu hingekodu. Vahel on raadio kolleegidega rääkides jutuks tulnud, et oleme justkui omamoodi kogudus, pere selle kõige paremas tähenduses. Ja sellesse peresse kuuluda on väga hea. Vahel, kui keegi küsib, et mis mind siis ikkagi nii selle raadiotöö juures hoiab, vastan naljatamisi: eks ikka see, et mina armastan mikrofone ja mikrofonid armastavad mind!

Armastad ka käsitööd, oled heegeldanud altaripite mitmele kirikule.

Olin neliteist, kui tuli mõte teha emale sünnipäevaks suur pitsiline laudlina. Ei olnud mul siis erilist aimu töövahenditest, vajalikust niidikogusest ega ajast, mis sellise töö peale kuluda võib. Aga tahe oli ja imekombel sai see töö tehtud. Sealt kõik algaski. Mitmesugust käsitööd olen teinud läbi elu, sealhulgas pitse. Mingil hetkel tundsin endas soovi teenida Jumalat ka läbi selle. Kaunid mustrid kõnetavad kirikulist samuti nagu Sõna. Märkasin, et kirikutes oli palju kaunist vana käsitööd, mis tihti ajahambast puretud. Mõtlesin, et oleks imeline, kui võiksin mõnele kirikule teha uue altariplitsi. Nüüdseks olen teinud pitsid Mehikoorma, Jõelähtme, Tartu Pauluse ja Põide kirikutele. Pauluse kirikus minu tehtud alatarilina enam ei kasutata, kuna seoses kiriku uuenemisega muutus ka altar, ent ma tean, et see on kenasti hoitud ja alles ja ma olen sellega väga rahul. Kui Põide altariplitside tegemise lõpetasin, arvasin, et ega enam kirikupitse ei heegelda. Ent üsna hiljuti sain ettepaneku ja praegu heegeldan taas altariplitsi. Seekord läheb see Tamsalu kirikusse.

Mida sa pead argipäevases usuelus oluliseks?

Oluline on ikka Jumal. Sa võid inimesena teha palju otsuseid või need kõik ka tegemata jätta, sa võid palju teha või tegemata jätta, aga kui on olemas osadus Jumalaga ja ta juhivad su käike ja tegemisi, siis saavad asjad toimuda parimal viisil. Päev algab tänus ja palves ja lõpeb tänu ja palvega. Igal hommikul ärgates olen tänulik uue võimaluse eest – ma näen ja kuulen, ma suudan kõndida ja hingata, ma elan. Palun õnnistust kõigele, mis sel

päeval mind kõnetab. Läbi päeva tunnen end hoituna. Ja õhtul... eks siis panen oma hingemõtted Jumala ette ja usaldan end öösse Tema varju alla.

Kuidas mõjutab Sind sõjategevus Ukrainas?

Eks see teema kõnetab meid kõiki. Olen ka mina omal väikesel moel püüdnud aidata sõja eest pakku tulnud Ukraina peresid. Ent rohkem olen palvetanud. Hingepõhjast tuleva valu viin palves Jumala juurde, oma lootuse ja soovid ning lõpetan ikka mõttega: sündigu Sinu tahtmine. Sõda Ukrainas on väga julm ja kannatusrohke ning toob hinge rahunust ja muret. Ometi usaldan ja loodan. Millalgi saab see õudus ehk ka oma lõpu.

Kas oled oma elus kogenud mõnda erilist palvevastust või Jumala juhtimist?

Ikka olen. Neid kordi, kus minu palve sai erilise vastuse, on elus olnud mitmeid. Üks võimsamaid ehk oli siis, kui aastaid tagasi tekkis tervise-mure, mida arstid alul aidata püüdsid, kuid mõne aja möödudes, sain teada, et minu hädale ei ole lahendust ja mind saadeti haiglast koju. Pidasin siis oma elu kõige pikema ja sügavama palve. Palusin, et kui inimlikud arstid mind aidata ei suuda, ehk siis Tema tuleb ja ravib mind. Ta tuli ja ravis. See oli imeline tervenemine. Needsamad arstid imestasid pärast, et jah, ikkagi leidis minu probleemile lahendus. Jumal on imeline!

Milline on sinu lemmik kirjakoht või-raamat Piiblis? Miks just see?

Jesaja 54,10 „Mäed liiguvad ja künkad kõiguvad küll, aga minu heldus ei liigu su juurest ja minu rahuseadus ei kõigu, ütleb Issand, su halastaja.”

See kirjakoht on mind kandnud läbi elu. Raskusi ja torme on mu elus olnud, aga ka kõige raskemates olukordades on seesama mõte mind julgustanud. Ma tohin tõsta silmad üles ja panna käed kokku ja ma tean, et Ta kuuleb mind, Ta mõistab mind, Ta aitab mind. Ma olen hoitud. Ja liikugu siis mäed ja kõikugu künkad... Ma olen hoitud. Tean, et ka kõige kangemad tormid minu ümber ja minu sees saavad vaigistatud. Kõik saab korda, raskused taanduvad. Loeb vaid usk, usaldus, lootus ja armastus. Kõigel muul pole kaalu.

Küsimusi esitas MAREK ROOTS

Jumalateenistused

8. mai kell 10 emadepäev
kell 12 laste ja perede
jumalateenistus.

15. mai kell 10 leeripüha.

22. mai kell 10.

26. mai kell 10 taevaminemispüha.

5. juuni kell 10 esimene nelipüha.

6. juuni kell 10 teine nelipüha.

12. juuni kell 10 kolmainupüha.

Ülekanded jumalateenistusest on Pereraadios, Youtubes ja Facebookis.

Lastele on kirikus kaks **mängutuba**, kus jumalateenistust saab jälgida ekraani ja kõlarite abil.

Pühapäevakool

Laupäeval, 7. mail kell 11.00 on õppeaasta viimane pühapäevakooli tund. Pühapäevakooli **laager** on 3.-5. juunil Põltsamaa kiriklas. Lähemat info saab pühapäevakooli õpetajatelt.

Noorteõhtud

Neljapäeviti kell 19 kiriku noortetoas. Info: Meribell Möttus, tel 53090305.

EELK noortepäevad „Ära karda!”

on **7.-10. juulil** Kursi kiriku juures. Registreeru kohe! jape.ee/piletid/ Mai lõpuni on hind 30€, juuni lõpuni 35€ ja juulis 40€.

Taizé palvus

Neljapäeval, 19. mail kell 17:30 Tartu Pauluse kirikus. Kaasa teenivad Tartu I Muusikakooli sümfoiettorkester ja Tartu praostkonna koguduste koorilauljad. Palvust juhib Andrus Möttus.

Külvad küll, aga kas ka lõikad?

Teisipäeval, 10. mail kell 18:30 tuleb taas külla Ilkka Puhakka, kes kõneleb Ülenurme mõisas sõna ja muusika õhtul. Sel korral vaatleme Jeesuse tähendamissõna külvajast. Ole hea ja võta sõber ka kaasa! Laule saadavad Mattias Haamer ja Anna-Katariina Vaino. Õhtut juhib koguduse Pauluse õpetaja Kristjan Luhamets.

Koguduse elu nädala sees

Piiblitunnid kolmapäeviti kell 17. Marek Roots loeb psalme ja Joel Luhamets käsitleb Moosese elu. Hooaja viimane kord on 18. mail.

Suvine leerikool algab 4. juulil, tunnid esmaspäeviti ja kolmapäeviti kell 18.00. Leeripüha on 31. juulil.

Taizé palvused neljapäeviti 17.30.

Piiblingid:

E. 2. mai kell 16.00 (Liive)
T. 3. mai kell 17.00 (Merce)
N. 5. mai kell 18.00 (Randon)
R. 6. mai kell 17.00 (Aino)
P. 8. mai kell 11.45 (Juta)
E. 9. mai kell 16.00 (Liive)
E. 16. mai kell 16.00 (Liive)
T. 17. mai kell 17.00 (Merce)
N. 19. mai kell 18.00 (Randon)
R. 20. mai kell 17.00 (Aino)
P. 22. mai kell 11.45 (Juta)
E. 23. mai kell 16.00 (Liive)
P. 29. mai kell 11.45 (Juta)
E. 30. mai kell 16.00 (Liive)
T. 31. mai kell 17.00 (Merce)
R. 3. juuni kell 17.00 (Aino)
E. 6. juuni kell 16.00 (Liive)

Palve- ja ülistusõhtu reedel, 20. mail kell 18 tiibhoone saalis.

Kantselei, kirik ja kolumbaarium on avatud E-R 10-17, L 10-14, P 9-10, telefon 5550 6363.

Liikmeannetusi saab teha kantseleis või ülekandega. Arve nr: EE282200 221005105336, saaja: EELK Tartu Pauluse kogudus.

Raamatupood on avatud E-R 10-18, L 10-14 ja P 11.30-12.00.

Supiköök E-L 11-13.

100 aastat köster Juhan Kurriku surmast

20. mail 1922 suri insuldi tagajärjel Tartu Maarja koguduse kauaaegne köster ja eesti rahvusliku liikumise tegelane Juhan Kurrik.

Ta sündis 17./29. mail 1849 Viljandi vallas ja ristiti Viljandi Jaani kirikus abiõpetaja Valentin von Holsti poolt.

Juhan Kurrik õppis Pärsti külakoolis, Viljandi kihelkonnakoolis, Viljandi linnakoolis ja Kalleni seminaris Ida-Preisimaal. Ta tegutses koolmeistri ja

Tule reisile vennastekoguduse radadele!

Laupäeval, 28. mail on kõik oodatud bussireisile. Külastame Kose kirikut, Nabala palvemaja ja Hageri kirikut. Hageri palvemajas sööme lõunat ja peame palvetunni. Reisi viimane peatuspaik on äsjaavalminud Saku Toomase kirik.

Palume osavõtusoovist aegsasti teada anda koguduse kantseleis (tel 5550 6363, tartu.pauluse@eelk.ee). Lähem info: õpetaja Marek Roots (tel 5193 1501, marek.roots@eelk.ee). Kulutuste osas tuleb arvestada bussisõidu ja lõunasöögiga.

Kontserdid

R. 27. mai kell 19 Eesti Filharmoonia Kammerkoor ja Tallinna Kammerorkester, dirigent Risto Joost. Kavas: Tõnu Kõrvits „Tiibade hää!“, uus teos koorile, solistidele ja keelpillidele. Piletitega.

L. 28. mai kell 18 Helsingi üliõpilaste laulukoor Wiipurilaisen Osakunnan laulajat. Tasuta.

Surnuaiapäha

Tartu Pauluse surnuaiapäha on juuni kolmandal pühapäeval kell 12, mis tänavu on 19. juuni. Mälestamisi on võimalik üles anda juba praegu koguduse kantseleis.